

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitv Ivcvndissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXXII. Virtutum omnium dissipatrix est Temulentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Ergò cordi tibi fit, qui salacitatem Veneris, qui Priapi fœditatem euitare cupis, non minus vini nimietatem, atq; immodicū eius vsum exterminare, quod beneuolè Virgilius admonet, in Epigrammate:

*Nec Veneris nec tu vini capiaris amore,
Vno namq; modo vina Venusq; nocent.
Vt Venus eneruat vires; sic copia Bacchi,
Attenuat gressus debilitatq; pedes.
Multos cæcus amor cogit secreta fateri:
Arcanum demens detegit Ebrietas.*

CAPVT XXXII.

Temulentia virtutum omnium dissipatrix.

Vitia inserit, rigat, fouet, nutrit, educat Ebrietas omnia: stabile hoc ac firmissimum assertū. unde qd secuturum aliud, quàm vt virtutes quoq; vniuersas explantet, euellat, perdat, dissipet, & femina bonæ mentis, radicitus, ad vltimas, vt ita dicâ, fibras exterminet? quinimò, *Mordet vt coluber*, virtutes vt ferrū rubigo absumit, & sicut *Regulus venena* flagitiorū omnium diffundit. *Vinum* quippe, & mulieres apostatate faciunt sapientes; & arguunt sensatos, atq; à veræ virtutis tramite deflectere faciunt. Id ipsum affirmat Propheta, *Vinū*, inquiens, & mulieres auferunt cor, planè dementant hominē, excæcantq; & in abrupta scelerū præcipitè dant. *Ac fumus* quidē, ait S. Basil. abigit apes; dona verò spiritualia, virtutesq; omnes fugat ebrietas. subindicatū id quoq; ab Eratosthene Philosopho quodâ Græco hisce verbis: *Vinū igni æquale habet vim. Vbi hominem subierit nimiū, omnia bonæ mentis exurit semina & conturbat, vt Lybicum mare Auster vel Aquilo. itaq; prodit latentia in mentis recessu, animumq; vniuersum concutit.*

Temulentia virtutum interitus.
Prou. 23.
Eccl. 19.
Osea 4.
Homil. 12 de ieiunio
Apud Stoic. ser. 18. de incontinentia.

Quare Albertus Magnus, vt verè ita & eleganter.

H 3 Quem-

L. de vit- Quemadmodum Hippocrate teste, mulier pinguis, obasa,
rutib. poli- crapulisq; oppleta, generare non potest: sic nec Ebrietati
ticu. deditus, spiritualem virtutis sobolem educare. qui sic?

Obiectio, Annon Alexander temulentus, plurima bella felicissimè gessit? innumera pericula cōstanter subiit? totū orbē perdomuit, & imperio suo subiecit? Annon Marcus Antonius, Ebrietati quidem addictissimus, militari tamen fortitudine spectatissimus? Et Marcus Cato, vir alioquin animi constantia, & fide pbatissimus, nunquid non aliquando, amplissimis perpotationib. liberrimè vacabat? Atq; verò hæc v-

Solutio. Temulēri si quid præclare gesserint, à Fortuna potius, quam virtute id nanciscuntur.
 Cuius rei si abs me flagites rationem, D. Augustini verbis eam tibi suppeditabo. Corpora nostra terrena sunt; quomodo pluvia nimium grandis & diuturna si fuerit, terra cōfunditur, & in lutum resoluitur, vt nulla in ea cultura possit fieri, sic & caro nostra, quando abundantiori potu fuerit inebriata, nec spiritualem virtutis culturā accipere, nec fructus animæ necessarios poterit exhibere. Et ideò, quomodo omnes homines sufficientem pluuiā, in agris suis accipere desiderant, vt & culturam valeant exercere, & de fructuum vbertate gaudere: Ita & in agro corporis hinc tantum deceret bibere, quantum oportet, ne nimia Ebrietate ipsa corporis terra velut in paludem conuersa, magis vermes & serpentes vitiorum generare, quam fructus bonorum operum ac virtutum possit afferre. Omnes enim ebriosi tales sunt, quales palu-

Ser. 271. de Temp. qui est 1. de Ebriet.

Similia.

paludes: videtur serpentes, sanguisuga: nascuntur ranæ,
& diuersa vermium genera, quæ magis horrore possunt
generare, quàm aliquid, quod ad victum proficiat, exhi-
bere. hæc Augustinus.

Quæ cum ita sint εἰς νότον θυμαίων, quod Græcis
in Prouerbio est; id est, apud simum spargis aromatum
odores, & in aqua sementem facis, si genuinæ virtu-
tis semina, animo Ebrietati addicto, inferere velis.
Nam (Morales præsertim, & quæ in actione consi-
stunt hic tango) in norma quadam, à recta ratione
præscripta consistunt, atq; ab ea figuram suam, pul-
chritudinem quasi, & vitam accipiunt. vt luna & mi-
nores stellæ lumen à sole. Ebrietas contrà, rationem
turbat, euertit, opprimit, ne ceteras animæ poten-
tias, ad virtutis perpendicularum dirigere queat. quæ
ergò virtus temulentia confæderabitur? Illud statue
potu⁹, quod vero affine magis. Vbi Ebrietas regnat,
ibi virtutes exulant; ibi omnium flagitiorum senti-
nam oboriri necessum est.

Eius quod assero, luculentum specimen edidit,
Vdo ille Magdeburgensium quòdam Archipræsul,
qui, vt plures literarum monumentis consignatum
reliquerunt, historiarum còpilatores, primū stupi-
dissimi ingenii, vt nihil capere possent, aut proficere,
in bonarū artium disciplinis, patrocinate Beatissi-
ma Dei genitrice, eruditionis eximia donum, in usu
tato prodigio, summa omnium admiratione, est cõ-
secutus, atque ad eò tandem, id vaticinante ipsa Dei
matre, quam per visum, in spiritu sibi loquentē, au-
dierat, Archiepiscopalis dignitatis honorem, com-
muni voto, ibidem est indeptus. quamdiu ergò
sobrietati studuit, ita vixit, vt omnium animis
abundè satisfaceret. Ebrietati verò, cõmessationib⁹
atque epulis, vbi primū applicuit sese, in omnia

H 4 flagi-

Cur vere
virtutes
nō possint
stare cum
Temulen-
tia?

Ioan. Nau-
cler. chro-
nogr. vol. 3
gen. 34. Pe-
trus de Pa-
lude in the-
sauro hom.
Fulg. lib. 9.
c. 12. Petrus
Canis. li. 5.
c. 20. operis
Mariani.
Conra. Ly-
colh. in
Theat. lib.
12. Tilmã.
Bredē. col-
lar. sacrar.
li. 3. c. 15.

flagitiorū genera, sensim defluxit. Hinc immemor officii, dignitatis oblitus, scurrarum, ganeonum, ac lenonum, conuersatione delectabatur. hinc soboles dimanauit ebrietatis, fæda luxuria, vt fœminas non solū sæculares, sed & velatas, ac Deo pecusiari voto cōsecratas, nefariè constuprauerit: hinc Ecclesiæ facultatū dilapidatio, hinc omnium peccatorum impunita, ac licetiosa permissio. Nocte quadam, Abbatissam secum in lecto habens, quampiam, qua cū carnaliter peccabat, audiuit horrendam vocē, hæc verba terribili sonitu buccinantē. *Fac finem ludo, quia lussisti satis Vdo.* Eadē flagitiosè iterans, nocte sequenti, ac tertia, iisdem semper verbis, à voce illa compellabatur. Verūm inde nihilo melior effectus, sed obturato corde impœnitens, non ita multo post, à dictæ Monialis lateribus abreptum, Dæmones in conspectu Filii Dei, Beatissimæ Dei Matris, & omnium Sanctorum, in Ecclesiam Diui Mauritiū ibidem, victum adducunt. Accusatur ergo, & capitis condemnatur, atque à Diuo Mauritio obruncatur, & infelix eius anima à Dæmonibus ad inferni supplicia rapratur. Vidit hæc omnia & audiuit, Canonicus quidam eius Ecclesiæ, Fridericus nomine, vir sanctus & religiosus, orationis causa, in Basilica pernoctans, cū fierent: nec per visionē, sed apertis oculis vidit. & rei euencus, quod viderat, comprobauit; manè factō conuocato populo, & clero, abscissum caput à trunco, in sanguine tabefacto, proiectum sat procul cōspexere, totumque pauimentum cruore respersum. *Horrendum ergo, incidere in manus Dei viuentis, qui quos diu vt conuertantur, tolerat, non conuersos durius damnat.*

En hic Vdo, ob insignes animi dotes, ob præclaras virtutes, ad Episcopatus cathedrā sustollitur, atq̃
eleua-

*Horribilu
Dei vin-
dicta.*

eleuatur: Ebrietati se dat, & luxui, virtutes radicitus euelluntur, ac pereunt, libidines nefariæ introducuntur, renacissimèq; hærent, atq; obstaculo sunt, ne cœlitus hortanti voci, aures præbeat, atque resipiscat.

Plura huiuscemodi Exempla, quis petat? Perpetuus rerum vsus Magister infallibilis, ad oculum quotidie nos condocet, nullum virtutis pestilentius excidium reperiri posse, temulentia,

CAPVT XXXIII.

Temulentia priuat hominem interna & spiritali incunditate.

ITa esse, testatur sapiens. *Amaritudo animæ, vinum multum potatum.* In typo quasi id nobis exhibet Noë vino ebrius, ac in tabernaculo nudus iacens: vt intelligas, ebrios omni interna rerum diuinarum delectatione, nudos, ac spoliatos, nec à ratione discrepat, quod effatum: Enimvero, interius illud animi laxamentum, ac diuina quædam, è cœlestium rerum contemplatione, hausta voluptas, & gaudium, tribus animæ potentiis efficitur, intellectu, voluntate ac memoria, cum circa res sacras occupantur, aut mentis oculo contuendas, aut affectu excitato apprehendendas. Et tu nunc mihi sodes responde. Annon Ebrietas animum capit, quibusdam quasi pedicis vincit, ac laqueis innectit, impeditq; quo minus harum facultatum exercitio liberè vti possit? Id porrò magis est clarum, quàm vt probari, sepius dictum, quàm vt debeat repeti, ne crambis cocta mors. Fugato itaq; temulentiam, atq; à conuictu tuo abspelle, aut frustrabere spiritalibus hisce, ac cœlestibus oblectamentis, quæ tantò sunt

Eccles. 31.

Quo pacto Ebrietas imperdit spiritalis animi delicias.

